

DĚJEPIS

Jan Žižka z Trocnova (?1360 - 11.10.1424)

Jan Žižka z Trocnova, český válečník a husitský vojevůdce, přichází na svět někdy kolem roku 1360 v jižních Čechách, v Trocnově, na Českobudějovicku, v rodině svobodného zemana Řehoře.

Žižkovo dětství, mládí do roku 1400 jsou dnes zahaleny tajemstvím. Je známo, že nejspíše jako dvanáctiletý Žižka po zranění mečem přichází o levé oko, že se mu jako trocnovskému hospodáři nedaří.

V prvním desetiletí 15. století Jan Žižka, společně s mnoha dalšími zchudlými jihočeskými zemany, bojuje proti expanzivním snahám rodu Rožmberků - je členem skupiny lapků a zbojníků lupiče Matěje, snad od roku 1406.

V roce 1409 Jan Žižka z Trocnova získává od krále Václava IV. Lucemburského amnestii.

V letech 1410-1411 se účastní válečných tažení v Polsku, předpokládá se jeho účast v bitvě u Grunwaldu.

V roce 1412 pak Jan Žižka z Trocnova vstupuje do služeb krále Václava IV.

Pod vlivem kázání Jana Husa se v následujících letech Jan Žižka přikloní k husitským idejím, stává se s ním zanícený stoupenec reformace. 30. července 1419 se pak aktivně účastní první pražské (novoměstské) defenestrace, vedené Janem Želivským.

Na podzim stejného roku (tedy roku 1419) Jan Žižka z Trocnova odchází v čele husitů do Plzně, v jejím okolí pak svede v bojích proti katolickým pánům své první vítězné bitvy.

V březnu roku 1420 Jan Žižka z Trocnova se svými stoupenci Plzeň opouští. Během této cesty jsou pak husitské oddíly 25. března roku 1420 u Sudoměře napadeny vojskem katolických pánů z Písku a Strakonice - toto střetnutí končí slavným vítězstvím husitů.

Po svém vítězství husité přicházejí na Tábor Jan Žižka z Trocnova se stává jedním ze čtyř tábořských hejtmanů.

Po vyhlášení první křížové výpravy proti českým zemím a po příchodu křížáckých vojsk, vedených římskoněmeckým císařem Zikmundem Lucemburským, se Jan Žižka z Trocnova v čele tábořských husitů vydává na pomoc Praze, která je křížáckou výpravou obležena - 14. července roku 1420 je pak svedena legendární bitva na pražském Vítkově, kde spojené síly tábořským husitů a pražanů nad křížáckým vojskem vítězí.

Po vítězství na Vítkově se Jan Žižka z Trocnova stává jednou z největších husitských autorit.

V roce 1421 potkáva Žižku osobní neštěstí - při obléhání hradu Rábi přichází (v únoru) i o druhé oko.

Ve stejném roce je Jan Žižka z Trocnova zvolen (v červnu) čáslavským sněmem do prozatímní zemské vlády.

V letech 1421-22 se Jan Žižka účastní mnoha bitev v oblasti středních Čech, 7. ledna roku 1422 pak poráží (jako slepý vojevůdce) u Havlíčkova (Německého) Brodu vojska druhé křížové výpravy proti českým zemím.

V roce 1423 Jan Žižka z Trocnova opouští, po sporech s tamními kněžími Tábor a odchází do východních Čech, kde zakládá společně s tamními orebity tzv. Menší Tábor, jehož politickým programem je tzv. Žižkův vojenský řád z dubna roku 1423.

V létě roku 1423 se Jan Žižka z Trocnova zmocňuje Hradce Králové. V prvních měsících roku 1424 se Žižkovi daří získat si na svoji stranu některé ze spojenců Tábora a v bitvě u Malešova (7. června roku 1424) pak nad kališnicko-pražsko-katolickou koalici zvítězí.

V následujících týdnech Jan Žižka postupně obsadí Kouřim, Nymburk, Český Brod a další města a sídla. V srpnu roku 1424 pak stojí Jan Žižka v čele svých vojsk před Prahou - od jejího obsazení nakonec ale ustoupí, když s jejími představiteli uzavře smír (září 1424).

Po těchto událostech se české husitské hnutí opět spojuje, pražané, Žižkovi orebité i táborité se dohodnou, že společnými silami vytáhnou proti Moravě, ovládané Albrechtem Rakouským a odklánějící se od idejí utrakvismu.

Při tomto tažení pak život Jana Žižky končí - 11. října roku 1424 Jan Žižka z Trocnova náhle a nečekaně, po krátké chorobě, umírá při obléhání města Přibyslavi.